

องค์ความรู้ ภาษาวัฒนธรรม โดยสถาบันภาษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

สิ่งมงคลและอัปมงคลของลาว ตอนที่ ๑

สิ่งที่เป็น มຸງຄູ ມຸງ ຄູນ หมายถึง มงคล และ ອັບປະມຸງຄູ ອັບ ປະ ມຸງ ຄູນ หมายถึงอัปมงคล
ของลาว มีทั้งสัตว์ ต้นไม้ ดอกไม้ คนลาวถือว่าช้างเป็นสัตว์มงคล แต่ในภาษาลาวใช้คำว่า “นาค” หมายถึง
ถึง ช้าง ดังนี้ ພະຍາກາ ພະ ຍາ ນາກ หมายถึง งูใหญ่ที่มีหงอนแปลงตัวได้ เช่น พญานาคะลุนะ
ลาดในนิทานสิบไซ ภาษาบาลีใช้ว่า นาคะ หรือ นาคา และยังหมายถึง ช้าง ด้วย เช่น คำว่า เมืองสี่สี่ดตะ
นาคะนะหุด แปลว่า “เมือง ร้อยหมื่นช้าง” หรือ “เมืองล้านช้าง” ดังมีคำกล่าวในวรรณกรรมลาวว่า
ລາວີແຫລະທີ່ເພີ່ເອີ້ວ່າກາ າຄາາໂຄ ວ່າໃຫ້ຖືກຕາມໂຕ າໂຄແປວ່າຊ້າງ

ลาว นี้ แหละ ที่ เพัน เอิน หว่า นาก นาคา นาค โค
ลาวนี้แหละที่เขาเรียกว่า นาคานาคโค
ดิเຂ້ງใจเปັສອງຢ່າງ
คน เข้า ใจ เป็น สอง อย่าง
คนเข้าใจเป็นสองความหมาย
ພວກເຮົາຟັງລື້ງປາກ
ພວກ ເຂົາ ຟັງ ສິ່ງ ປາກ
พวกเราได้ยินคุ้นปาก
ແມ່ເວົ້າເຖິງະຄອຫລວງຂອງລາວ
ແທ່ນ ເວ່າ ເດິງ ນະ ຄອນ ຫລວງ ຂອງ ລາວ
คือพูดถึงนครหลวงของชาวลาว

ว่าให้ทำตามโต ำโຄแปลว่าจ້າງ
หว่า ใให้ ถึก ตาม ไ้ นาค โค แປ้ หว่า ช้าง
ถ้าให้ถูกตามตัวอักษรนาโคแปลว่า ช้าง
ເປີ້ທັງຊ້າງທັງ
เป็น ทั้ง ช้าง ทั้ง งู
ເປີ້ທັງຊ້າງທັງ
เป็นทั้งช้างทั้งงู
ວ່າລ້າຊ້າງຮິມຂາວ
ว่า ล້าน ช้าง ฮິม ขาว
ລ້ານຊ້າງມີຮູປລ້າຍຮ່ມທີ່ຊ້ອນກັນຈົນໄປເປັນຈັ້ນ ຯ ສີຂາ

ฉะนั้น “นาค” ในภาษาลาวก็คือ “ช้าง” ซึ่งชาวลาวนำมาใช้เป็นชื่อเมืองลาวคือ เมืองนาค สิ่งที่เป็นมงคลและอัปมงคลของลาวยังมีต่อคราวหน้า.

วิเชียร อ่ำพูนรัมย์ เขียน
เบลินธา สุดมยุ สสรุป